

ember elsejéig
kát, amelyek
ókkal tévesen
vagy pedig
r, amelyek az
val, vagy meg-
edőket és gyár-
R kereskedelmi
uj igazgatója
intézkedéseket
mielőbbi kiele-

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. B-
L. Pop (Brassai-utca)

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-26

Egyes szám ára pályá-
ndvaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

3181. Dl. Jánosotter Róbert
BUDAPEST
I. Distrikter 2. II. 8.

KELELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 60
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — —
Egyes szám — — 3—

1927 május 7 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 102 szám

5687 Ijjár 5

A bázeli viszontlátás

A bázeli városi kaszinó aranycirádás dísz-
terme ez év augusztus havában mozgalmas ese-
mények színhelye lesz. A kaszinó csöndes, elő-
kelő szobáit és folyosóit, ahol a békés bázeli
polgárok délutáni pihenőjüket szokták eltöl-
teni, hangos, szenvedélyes viták és tanácsko-
zások zaja fogja élénkíteni és változatosá tenni.
Zwingli Ulrik megdörzsöli a szemét a kaszinó
nagytermének hatalmas aranyramájában és
csodálkozva fogja maga elé mormogni: „Ejnye,
ejnye, mintha már láttam volna ezeket az ar-
cokat és ezek a hangok is olyan ismerősök”.
Tell Vilmos márvány mellszobra is felrezen
hosszu nyugalmából és kíváncsian tekint le az
alatta nyüzsgő életre. Benne is valami régi
emlék motoszkál, valami nagyon ismerős neki,
dehát Istenem, már rég volt s egy szobornak
is szabad feledékenynek lenni. Az öreg falak
s a klasszikus oszlopok is ismerősen tekintenek
le a teremben szorongó ünneplő sokaságra és
minden sarokból régi emlékek integetnek.

Bizony nagy viszontlátás lesz a hanyatló
nyár utolsó napjaiban a bázeli városi kaszinó
nagytermében. Pontosan harminc évvel ezelőtt
nyitotta meg Herzl Tivadar ebben a terem-
ben az első cionista világkongresszust. És eb-
ben a teremben gyűlnek az idén ismét össze
tanácskozásra a világ zsidóságának kiküldöttéi,
hogy döntsenek a zsidó országépítés jövője felől.
Harminc nehéz küzdelmes esztendő sűrített
atmoszférája lebeg majd a bázeli tanácskozóte-
rem fölött és az elnöki emelvényen az ezerarcu
tömeg előtt ott fog kísérteni az a prófétai
szépségű alak, aki ebben a teremben hirdette
meg először az ámuló világ előtt az ujjászülő zsidó
nép nagy hitvallomását.

Nem ötletszerű és véletlen elhatározás volt
a cionista végrehajtóbizottság részéről, hogy a
cionista világszervezet jubileumi kongresszusát,
a tizenötödikét éppen Bázelbe hívja össze. Azok
a történelmi reminiscenciák, amelyek e viszont-
látás kapcsán a kongresszus minden résztvevő-
jének lelkében eleven forrásként fognak elő-
törni, arra vannak hivatva, hogy ismét fel-
idézzék a mozgalom hősi korszakát, amikor
néhány lelkes fiatalember egy egész ellenséges
világgal szemben vette fel a küzdelmet a rég
elfelejtett zsidó igazságért. Az ideai kongresszus
résztvevőire megrázó erővel fog rátörni a meg-
ismerés, amelyet Herzl Tivadar éppen ebben a
teremben öntött először szavakba: „Wenn Ihr
wolt, ist es kein Märchen.“ Az elmult harminc
év zsidó történelme beszédes bizonyossága annak,
hogy miként alakíthatja át az erős akarat és
áldozatkészség a legfantasztikusabb mesét is
élettel teljes valósággá.

Amikor Herzl hívó szavára először ültek
össze a világ cionistái Bázelen tanácskozásra,
fantasztáknak és álmodozóknak bélyegezték
őket, akiket nem érdemes komolyan venni,
akik megvalósíthatatlan utópiák után futkos-
nak. De már az első kongresszus után meg-
változott ez a felfogás. „Mi történt Bázelen?”
— írja Herzl közvetlenül a kongresszus után
naplójába. Vajjon fantaszták és fecsegők össze-
jövetele volt ez? Vajjon üres illúziók-
kal széledtek szét a jelenlevők? Nem. Aki ott
volt Bázelen az ébredő zsidó történelem e há-
rom napján, az vissza fogja utasítani a kaján
kritikának ezt a hangját.

Sokan jöttek oda, hogy nevensenek rajtunk,
de elment a kedvük a nevetéstől, amikor a
zsidó nemzet, a szegény, a megkínzott, a szá-
mos sebtől vérző, a halottnak mondott, a ha-
lottnak hitt, de aki mégsem tud és mégsem

akar meghalni, hirtelen feltámadt előttük, szen-
vedésének egész fenségében és a reménység
csillogásával szemében. Szerencsétlen nép va-
gyunk, de egy nép, egy nép, ezt bizonyították
be Bázelen a zsidó nép százazreinek nevében
összegyűlt delegátusok.

Az azóta eltelt harminc esztendő bebizonyi-
totta, hogy a zsidó nép csakugyan él és élni
akar. A harminc év előtti álmokból a kigun-
nyolt, lemosolygott utópiákból ma már nem
egy reális valósággá változott Erec-Jiszráél
földjén. Reális, de egyben kemény, gondterhes
és győtrő valósággá. Azok, akik először ültek
össze Bázelen tanácskozásra harminc évvel
ezelőtt, egy gyönyörű álmot festettek maguk
és a szenvedő nép képzelete elé, de azok, akik
harminc év után most ülnek össze tanácsko-
zásra, azoknak legfőbb hivatása éppen abban
áll, hogy kiragadják a népet álmodozásából és
a való élet súlyos kötelességeit mutassák meg
neki. Nagyot, hatalmasat fejlődött a cionista
mozgalom az eltelt harminc év alatt. A
szellemi és politikai mozgalmak történetében
talán páratlanul áll ez a fejlődés, de ez még
korántsem jelenti azt, hogy a most összeülő
bázeli kongresszus az eredmények olajfájának
árnyékában pihenhetné ki a harminc küzdel-
mes esztendő fáradalmait. Ellenkezőleg, még
nem volt kongresszus, amely elé a megoldásra
váró feladatok oly hatalmas tömege meredt
volna. Még nem volt kongresszus, amelynek
ilyen kritikus percekben kellett döntenie a nép
legéletbevágóbb kérdéseiről. A palesztinai or-
szágépítés az első évek ugrásszerű fejlődése
után hirtelen válságba jutott és ma közel
nyolcezer munkanélküli chaluc várja a világ
zsidóságának segítségét, hogy kenyeret és mun-
kát adjanak nekik. Új alapokra kell fektetni

a gyarmatosítást, új metódusokat kell keresni
az ország fejlesztésére és mindezek a roppant
problémák a kongresszustól várnak feleletet.

A kongresszus olyan mértékben fog tudni
megfelelni a reá háruló feladatoknak, amilyen
mértékben a zsidó nép erőt és tekintélyt ad
neki. Minél nagyobb autoritása lesz a kong-
resszusnak kifelé és befelé, annál könnyebben
válhat urrá feladatainak. A kongresszus erejé-
nek fokmérője pedig az, hogy hány zsidó kép-
viselnek azok a delegátusok, akik Bázelen
tanácskozásra gyűlnek össze. A fokmérő tehát
a sékel. Minél több sékel fog az idén be-
gyűlni, annál nagyobb erőt fog reprezentálni a
zsidó nép parlamentje, annál súlyosabban fog
latba esni a szava a világ hatalmasságai, de
főként a mandatárius hatalom, Anglia előtt és
annál eredményesebben fogja tudni figyelmez-
tetni a zsidó népet kötelességeire.

Mindenkinek tehát, aki szívén viseli Palesz-
tina felépítésének nagy ideáját, legbensőbb kö-
telességének kell tekintenie, hogy ebben az év-
ben minél nagyobb számú sékel gyűljön össze,
hogy a kongresszus joggal és önérettel hivat-
kozhasson arra, hogy csakugyan parlamentje a
szétszórt zsidó népnek. Ezekben a kritikus na-
pokban pillanatra sem szabad megfélemleni
Herzl Tivadar mélyenszántó szavairól, amelyek-
kel az első kongresszuson tartott megnyitó be-
szédét befejezte: „A mi kongresszusunknak
örökké kell élnie, nemcsak a régi nyomorúság-
ból való szabadulásig, hanem azután még inkább.
Ma itt vagyunk, e szabad város vendégzerető
talaján — hol leszünk egy év múlva? Am
akárhol leszünk is, akármikor teljesül meg a
mi művünk, a mi kongresszusunk legyen ko-
moly és emelkedett, a szerencsétleneknek javára,
mindenkiért és senki ellen, becületére a zsidó
népnek és méltó a zsidó multhoz, amelynek
dicső napjai messze vannak ugyan, de elmul-
thatatlanok“.

New-Orleáns menthetetlen

Tetőfokán a Missziszípi árvízkatasztrófiája

Newyork, május 6. A legújabb jelentések a Missziszípi áradásának még az eddigiéknél is
katasztrófálisabb fázisáról számolnak be. A nagy természeti katasztrófiát az emberi bovatkozás
nemhogy enyhítette volna, hanem még borzalmasabbá növelte. A mérnökök a Missziszípi gátjait
azzal a szándékkal robbantották fel, hogy ezáltal megmentés az eláradástól New-Orleans vá-
rosát s ezáltal az Unió egyik legnagyobb városának pusztulását megakadályozzák. A gátrob-
bantások azonban nem vezettek eredményre, mert az újabb jelentések szerint a szakértők ki-
jelentették, hogy New-Orleans megmentésére semmi remény nincs. Így tehát hiábavaló volt az
óriási területek víz alá juttatása, amelyek talán a mérnöki beavatkozások nélkül megmenekül-
tek volna az árvízveszedelem elől. Az árvíz Louisiana államban ismét fokozódott, a Missziszípi
gátja több helyen ismét szétszakadt. Rengeteg falut kiürítettek, Rajville városa teljesen víz alá
került. New-Orleansból az emberek tömegesen menekülnek.

Az árvíz által elsöpréssel fenyegetett New-
Orleans városa Louisiana, északamerikai állam
legnagyobb és az Unió déli részének legélén-
kebb kereskedő-városa, mely a Missziszípi tor-
kolatától, tehát az árvíz által legfélelmeteseb-
ben veszélyeztetett ponttól 177 kilométerre
fekszik. Lakosainak száma kb. félmillióra rug,
európai viszonylatok szerint csaknem világvá-
ros. Lakossága erősen polyglott: yenkikből,
franciákból, németekből, irekből, olaszokból,
indiánokból és négerekből áll. Ipara nem je-
lentékeny, legalább is amerikai viszonylatok
szerint, annál jelentékenyebb kereskedelme,
mert hiszen a kanaáni gazdagságu gyapot- és
pamuttermő vidéknek ez a város a gőcpontja,
a föld legnagyobb pamutpiaca, melynek pusz-
tulását az egész világ pamutkereskedelme meg-
fogja érezni.

Exportja azonban nemcsak pamutra és gya-
potra szorítkozik, hanem cukorra, melaszra,
rizsre, bőrökre és dohányra is. Ezenfelül banán-
és gyümölcs-exportja is jelentékeny.

New-Orleans nagyrésze a Missziszípi balpart-
ján félhold-alakban terül el s az áradás elől
négy és fél méter magas töltés védi. A Misszi-
szípi soha nem látott, elementáris áradásával
szemben azonban ezek a gátak — a jelek szer-
int — semmitörőnek bizonyultak.

A város külső jellegében inkább francia jel-
legű, mint angol. Külön francia városrésze van
a városnak, ahol számos katolikus székesegyház
emelkedik, pompás építészeti stílusban. Külön
kreol-negyede festői hatása. Az angol negyed-
ben a cukor- és pamutkereskedelmét, főleg
pedig árait irányítják. Külön nevezetességei a
városnak a temetők, melyeknek érdekessége,
hogy miután a mocsaras talajba nem lehet el-
temetni a hallottakat, a sírhalmokat a föld fe-
lületén emelik.

Neworleans városát 1718-ban alapította
Bienville János, a biloxi telep kormányzója.
1721-ben Neworleans még kis falu volt, ennek

ÉSEK

vastagabb bett-
s 50 lej. Állás-
röhrítések díja
egy továbbiunk
egyzési hírek díja
50 lej.

két roletta, ajtó-
slaggal, teljes fel-
ssal és egy padlás-
Értekezni Rudolf-
háztulajdonosnál,
2647

jutányos áron rö-
gig használt nyitott
sz. Megtekinthető
Samuel malomtulaj-
nál, Targumures.
2653

férfiöltöny közép-
re eladó, Erzsébet-
földszint

Barzel

fierarie
vasüzlet

Cluj-Kolozsvár
M. Viteaz 13.

Telefon
10-43

Társ.

r) 32. sz. tartja

az igazgatóság

apítása.

óhajtanak, legkésőbb
ránál, vagy valamelyik
bénztáránál, átvételi el-

TEHER

40.000.000
8.500.000
129.792
357.996.442
4.515.000
17.279
3.681.296
414.839.809

JÖVEDELMEK

23.770.782
2.774.280
1.003.153
27.548.215

A könyvelésért
szabó Márton cégjegyző

ellenére Louisiana állam fővárosává tették. 1762-ben Franciaország átengedte a várost a spanyoloknak, de ennek a lakosok ellene szegültek és csak 1768-ben hódoltak meg az idegen hatalomnak. 1800-tól 1813-ig a város ismét francia volt, ekkor azután az Egyesült-Államok irtokába került.

Neworleans katasztrófája páratlanul áll az elemi katasztrófák történetében, mert emberemlékezet óta árvíz még modern várost nem pusztított el.

A „Studio“ második előadóestélye

Száz gáncsot, előítéletet és idegenkedést leküzdve, tegnap este másodsor mutatkozott be a „Studio“ művészeti egyesülés az újságíróklub szűkebbkörű társasága előtt. A meg nem értés és a vele járó tájékozatlanság ennek a kis társaságnak célkitűzéseit maximális teljesítményekre serkentette, talán kissé túl is lendítette a realizálhatóság határain, abban az értelemben, hogy a jelen programjába felvett költők műveinek nagyrésze az itteni közönség tradícionális és orthodox esztétikai felfogását nem tudta egy csapásra meghódítani. Ennek ellenére azonban, sőt talán éppen ezért: a tegnap esti bemutatkozás tett volt, szinte héroszi gesztus s ha nem is járt nyomában teljes siker és elragadottság, mégis, az előadott költemények fasciáltak, ellenkezést és megdöbbenést, nagyon sokakban pedig benső megrendüléseket váltottak ki.

A főpróbát Gaál Gábor mélyen szántó tanulmánya vezette be, mely ugyyszólván a jövőendő irodalmának „ars poetica“-ja volt, vibráló fényesóvák, kissé nagyon is szubjektív, néhol tévedésbe hajlók, de mindig nagyon érdekesekek. Interpretációi (Ivan Goll: Az új Orpheus, T. Tzara: A nap egyik sáncán, Májakovszky: Chicago, Cendrars: A világ szívében) komoly átértésről és komoly előadókészségről tanuskodtak.

Papp József szellemes, csevegő stílusban mondott el igen komoly és megszivlelendő gondolatokat a contemporain lyra túlélt, filiszteri, művészetellenes és elakademizált ferdeségeiről, élés kritikai bonckés alá véve a szeceszziós irányzatok kinövésait is, főleg pedig a közönség közönyére mutatva rá, mely mindig lustán és ellenségesen áll szemben az igazi, mert nyugtalanító művésszel és művészzel szemben.

A szóló-előadók közül Zsánszky Margit Else Lasker Schüller, I. Cocteau és C. Goll egy-egy költeményét adta elő meleg, behizelgő tónusu hangján, míg Beeski Andorné interpretációit (M. Lecomte: Mennyei fény) inkább az elmélyült-ség, a költeményekkel való kongeniális együtt-rezonálás jellemezte.

A szavalókórus ezuttal másodsor bemutatkozásával bebizonyította komoly elhivatottságát. Erőteljes, muzikális hatása, meglevenítő készsége különösen Kassák: „Napraköszöntés“ és Márai Sándor „Sakk“ című költeményeinek előadásával jutott érvényre. Egyes részlet-hibáktól eltekintve, a kórus munkája minden elismerést megérdemel. W. Whitmann: „Téli mozdony“ című verse egyéni előadásban talán jobban érvényesült volna.

Szentimrei Jenő „Az élő vers“ című előadása világos, tiszta képet adott a modern líra kifejlődésének történeti okairól, amelynek ősi nyomait a biblikus alkotásokban is megtaláljuk.

A „Studio“ triója E. Bloch egyik igen érdekes zeneszámát adta elő szép felkészültséggel.

A „Studio“ második nyilvános bemutatkozó-estélye szombaton este 8 órakor lesz a katolikus főgimnázium nagytermében, minden biznnyal nagy és lelkes közönség jelenlétében. (s. l.)

Prima tűzifát

legjutányosabban házhöz szállít FISCHER
fatelepe, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 Telefon 1300

SELECT-MOZGÓ

Ma és holnap

Dunakeringő

Főszerepben Harry Liedtke és Lya Mara

Következő műsor: KIKI

URANIA-MOZGÓ

HARRY PIEL

kedvelt művész

Hat hét apacsok közt

c. legújabb szenzációs kalanddrámájában.

Monopol filmcentr.

Bulgária beszüntet minden románellenes agitációt

A bulgáriai 40 ezer főnyi román lakosság kisebbségi sorsa. Bilciurescu szófiai meghatalmazott miniszter a két ország vitás kérdéseiről

(Bucuresti-Bukarest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Dimineata“ interjú közöl Bilciurescutól, Románia szófiai követétől a román-bolgár vitás kérdésekről. Bilciurescu szerint különösen a hadi kártalanítások kérdése, a bolgár alattvalók vagyonának lefoglalása, továbbá a bulgáriai román kisebbség ügye képezik a vitás kérdések anyagát. A bolgár kormány még nem ismerte el az otlakó román kisebbségeknek a békeszerződés szerint biztosított jogait. Bulgáriában Viddin környékén 10 ezer és Macedóniában 30 ezer román lakik, akik számára a bolgár kormánynak ugyanazokat a jogokat kell biztosítania, amelyeket Románia megad az itteni bolgároknak.

A bolgár kormány biztosította szófiai követünket, hogy megszüntet minden románellenes agitációt és az újból jelentkező bandák ellen is megteszi a szükséges intézkedéseket.

Nagyjelentőségűnek ígérkezik a május 12-iki kisantant-konferencia

Az olasz-magyar szerződés kovácsolja össze újra a kisantant szolidaritását

Belgrád, május 6. Az „Obzor“ jelentése szerint a küszöbön álló kiantant-konferenciát jugoszláv politikai körökben nagyjelentőségűnek tartják. A magyar-olasz paktum által előidézett külpolitikai konstelláció következményeképpen a jugoszláv külpolitikuskok sürgősnek ítélik a Magyarországgal kapcsolatos kérdések rendezését. Ugy vélekednek, hogy a magyar-olasz paktumnak súlyos következményei lesznek a román-olasz egyezményre is. Általában az a nézet, hogy minél erőteljesebben akciózik Magyarország elszakított területei visszaszerzése érdekében, a kisantant szolidaritása annál inkább természetessé válik.

Az új házadó-törvény adófelebbezési eljárása

Az érvényben lévő adótörvény szerint a házak 1923-ban öt egymásutáni évre lettek megadóztatva, tekintettel azonban a konjunkturális viszonyokra és arra, hogy az új lakbértörvény tetemes házbéremelést engedett meg, a törvényhozó testület megalkották „A beépített és mezőgazdasági ingatlanok adójának felülvizsgálásáról szóló törvényt“, mely szerint az adótörvény negyedik paragrafusában felsorolt ingatlanok: szántóföld, rét, legelő, állandó jellegű veteményes kert, gyümölcsös, szőlő, mocsár és terméketlen terület, erdő, tó, faiskola és virágos kert, kedvtelésre szolgáló mezei terület és egyéb fel nem sorolt terület adóját automatic háromszorosára emelik 1927 január hó 1 napjától, viszont a beépített városi és községi területeket, amennyiben kereskedelmi vagy ipari célokra szolgálnak, vagy bérbe vannak adva, újonnan megadóztatják a valódi bérérték és az 1923-as adótörvényben lefektetett eljárás szerint.

Sok panasz hangzott el az egyes bizottságok kivetései ellen, hogy a bemutatott bérszerződések nem vették tekintetbe és sokan éltek ezért a kivető bizottságok kivetései ellen felebbezéssel.

Mivel a kolozsvári felebbezési bizottság működését már megkezdte, annak határozataiból megállapíthatjuk, hogy jogos esetekben az adót leszállítja.

Igy például vitás, hogy ha az épület egy részében kereskedelmet, vagy ipart üznek és a másik részben a tulajdonos maga lakik, hogy az egész épület egyszerűen háromszorosan adóztatik meg, mint azelőtt volt, vagy pedig új megadóztatás alá esik.

A bizottság úgy oldotta meg a gordiusi csót, hogy egyszerűen leszállította a sérelmet az adót, úgy, hogy mondhatjuk, hogy a lakott rész háromszorosan és a kereskedelmi részeket szolgáló rész pedig a mai bérérték sze-

rint van megadóztatva.

Az 1919 január 1 után vásárolt beépített és felülvizsgálatra kerülő ingatlanokra vonatkozólag a törvény tisztán kimondja, hogy legalább a vételár öt százaléka veendő tiszta jövedelmi alapul.

Fenti adókkal együtt a felebbezésre kerülő túlmagas kereskedelmi és ipari adókat is leszállítja a bizottság, ha a felebbező megfelelő okiratokkal vagy más módon bizonyítja igazát.

Dr. Harnik Mór

Raktáron levő

Kalapok

teljes kiárusítása
megkezdődött.

Mutatványárak:

Gyukits kalap	650—750
Nyulszőr	450—550
Loden kalap	100—180
Gyapju kalap	200—350

Weisz Siegfried

Cluj, Calea Rege e Ferdinand 10.
(volt Wesselényi-u.)

Hirdessen az Uj Keletben

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia“ kenyér

A

A lisszabon — a napokban mazott el) és gáliában élő

A nemzet boni hitközség lok felé konce közölte a kor a bibliai és a sokat állitsau szorra bízták, mokat. Erdel előszeretettel

Portugália a zsidók. Sz kilencven szá az arabok ide kenázok a há szivárogtak b Lisszabonban, mert az építl katolikus ter számu zsidók lát és a szegé

Lisszabon Sabbatai Amz elnöke, aleln iperkamarájá telintélyes n Idolph Benar tartozik. Nek majdnem kiv beszerve, levőleg a sze még megnyer

Az asken legtekintélyes tulajdonosa. Portugáliában feltűnést kelt askenázok. Az askenáz csala nevezik.

Legfőbb tugáliában a Az intellektu tük az orvos viselő is van köztársaság szefárd zsidó

Vallási v teljesen asszi akiknek azon látogatásából társasélet és en kezdődöt kivétel nélkü és napzsamos

P. hóna mel zsidó ne még csak s az askenáz é mar közöttük mar az egyesütlei való visszaté felolvasásokat név alatt por

Portugál szervezte abl rezze a zsidó meg is van több zsidó k támogatására zsidó jellegű télelem am be uak, ami összejövevetei Jan. ne, a amerikai zsidó

Z

Előnyös Kitéző új

STE

ZSIDÓ NÉPÉLET

A zsidók Portugáliában

A lisszaboni egyetem rektora — Gedalje Arkin — a napokban Varsóban tartózkodott (innen származott el) és több érdekes dolgot közölt a Portugáliában élő zsidókról.

A nemzeti mozgalom ide is eljutott és a lisszaboni hitközség minden erejét a zsidó kulturális célok felé koncentrálna. Az előljáróság tavaly kieszközölte a kormánynál, hogy a lisszaboni egyetemen a bibliai és az új héber literatura számára kurzusokat állítsanak föl. E tantárgyakat Askin professzorra bízta, aki alaposan megszervezte a tanfolyamokat. Érdekes, hogy a kurzusokat nemzsidók is előszeretettel keresik föl.

Portugáliában ma még nagyon norvégoosan élnek a zsidók. Számuk kétezer körül van és ezeknek kilencven százaléka szefárd származású, akik még az arabok idején kerültek portugál földre. Az askenázok a háboru alatt és a háboru követő években szivárogtak be az országba. Egyetlen zsinagóga van Lisszabonban, amelyet egy udvar közepére építettek, mert az építkezés idején az utcai frontra csakis katolikus templomokat volt szabad építeni. A kis számú zsidóság saját kórházat tart fenn, saját iskolát és a szegény néprétegek számára — népkönyvtárt.

Lisszabon szefárd zsidói között nagy tekintélye van Sabbatai Amzalak publicistának, aki a zsidó hitközség elnöke, alelnöke a portugál főváros kereskedelmi és iparkamarájának és szerkesztője a „Secolo“ című tekintélyes napilapnak. A cionista szervezet elnöke Idolph Benaros is a kiváló szefárd zsidók közé tartozik. Neki köszönhető, hogy az ország zsidósága majdnem kivétel nélkül a cionizmus irányába van beservezve, ami annál nagyobb érdem, mert tudvaleg a szefárd zsidóság általában nem mondható még megnyertnek a zsidó nemzeti ügy számára.

Az askenáz zsidók között Samuel Schwarc a legtekintélyesebb. Bányamérnök és cionista tulajdonosa. Amellett jeles történész, aki egy a Portugáliában élő marannusokról írott könyvével nagy feltűnést keltett. Wolf Ferlo is a tekintélyesebb askenázok közé tartozik. Minthogy a legrégebbi askenáz család megalapítója, „askenáz nagyapának“ nevezik.

Legfőbb foglalkozása a szefárd zsidóknak Portugáliában a faolaj szardínia-, déligyümölcs-export. Az intellektuális foglalkozásuk közül legtöbb közöttük az orvos, mérnök, író és zurnaliszta. Köztisztviselő is van közöttük és számos katonatiszt. A köztársaság elnökének személyi titkára, Etiage szefárd zsidó, fivére az egyetem rektora.

Vallási vonatkozásban a szefárd zsidók vagy teljesen asszimiláltak, vagy ugynevezett ortodoxok, akiknek azonban minden vallásossága a zsinagóga látogatásából és néhány otthoni imából áll. Zsidó társaság és nemzeti munka csak az utóbbi években kezdődött náluk. Az askenáz zsidók majdnem kivétel nélkül kiskereskedők, kisiparosok, házalók és napszámosok.

Évek óta Lisszabonban „Hachavér“ címmel zsidó nemzeti ifjúsági egyesület alakult. Ma még csak száz egynéhány tagot számlál vegyesen az askenáz és szefárd fiatalság köréből. Vannak közöttük marannusok is. Ezek azért iratkoztak be az egyesületbe, hogy itt előkészüljenek a zsidóságba való visszatérésre. Az egyesületben zsidótárgyaló- és előadásokat tartanak és — „Ecos de Hachavér“ név alatt portugál nyelven hetilapot adnak ki.

Portugál marannusait Schwartz mérnök megszervezte abból a szempontból, hogy őket visszazsebrezze a zsidóság számára. A marannusok között erre meg is van a hajlandóság és Nyugateurópában már több zsidó közület mutatott hajlamosságot az akció támogatására. A marannusok teljesen megtartották zsidó jellegüket, csak a szemeikben lángol az az örök féltékenység, amely még abból az időből maradt meg náluk, amikor földalatti katakombákban tartották az összejöveteleiket és halálfélelem közepette imádkoztak.

Ja, az a szombatot megtartók városa. Az amerikai zsidók vallási életüket is amerikai eszköz-

zökkel, amerikai módra rendezik be. A vallásos zsidók gazdagjai Newyork közelében nagy telkeket vásároltak abból a célból, hogy itt fölépítsék „Jawnét“, a szombatot megtartó zsidók városát. A város alapköveit a napokban rakták le, a hithű newyorki zsidóság óriási részvétele mellett. A tervek szerint a következő néhány év alatt kétezer házat fognak fölépíteni Jawnében, ahol kizárólag vallásos zsidók

telepedhetnek le. A város községi élete egészen konzervatív lesz, az alapítók intenciója az, hogy a város az Amerikában élő ortodox zsidóság Jeruzsálemé legyen. A templom és jesiva a város centrumába van tervezve. De gondoskodás történt az iskolákról és higiénikus intézkedésekről is és mindent a konzervatív szellem mellett érvényesíteni fog a modern technika.

Japán felhagy eddigi kínai politikájával

A kormány nem kíván újabb intervenciót

Tokió, máj. 6. A japán kormány kijelentette, hogy folytatja eddigi kínai politikáját és nem kíván intervencióhoz nyulni Kínában, hanem az előző kormány által eszközölt rendszabályokhoz ragaszkodik. — Az amerikai kormány is elhatározta, hogy nem intéz újabb jegyzéket a nankingi ügyben. Ezek után valószínű, hogy a többi kormány is eláll újabb demarstól.

Trancu Jasi miniszter a liberálisok elleni erőkoncentrációt üdvözölte a Filipescu-csoport csatlakozásában

Megtörtént a nemzeti párt disszidenseinek ünnepélyes befogadása a kormánypártba

Bucuresti—Bukarest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A néppárt klubjában tegnap este ünnepélyesen fogadták a Filipescu-csoportot. A belépők nevében Lucasievici beszélt, majd Otelesanu kamarai alelnök és Trancu-Jasi miniszter, mint a fővárosi pártszervezet elnöke szólalt fel, aki a volt konzervatív-párt tagjainak belépését a néppárt megerősödésének és a liberális-

párt elleni küzdelemmel szemben való erőkoncentrálásnak mondotta. Végül Filipescu Grigore beszélt, aki ismertette a nemzetipártból való elszakadás okait, majd a jelenlegi kormány érdemeit, amelyek arra birták őt és elvbarátait, hogy csatlakozzanak Averescuhoz, aki nem beszél sokat, de annál többet cselekszik az ország érdekében.

Az új angol szakszervezeti törvény a munkás-kizárásokat époly törvénytelennek minősíti, mint az általános sztrájkot

London, május 6. Az angol alsóház az elmúlt éjjel második olvasásban ismét megszavazta a szakszervezeti törvényjavaslatot. A javaslat mellett háromszáznyolcvannyolcan, ellene százhetvenegyen szavaztak. A javaslat most külön parlamenti bizottság elé kerül, amely egyes szakaszait véglegesen megszővegezi. A munkáspárt elhatározta, hogy a munkáspárt a bizottsági vitában több, mint kétszáz módosító indítványt terjeszt elő, míg a konzervatív párt csupán egyet fog tenni, nevezetesen a munkás-kizárásokra vonatkozólag, a konzervatív párt módosító javaslata a munkás-kizárást ép oly törvénytelennek nyilvánítja, mint az általános sztrájkot.

Vasárnap tartja első évi közgyűlését a kolozsvári zsidó kiségzisztenciák bankja

Hathónapi működés alatt több, mint 3 millió lej összegű kölcsönt folyósított a Kishitelbank és Takarékpénztár

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Május 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az Erdélyi Zsidó Árvagondozó épületében tartja meg első csonkaévi közgyűlését a Kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. Ez a közgyűlés, amely iránt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg, kiemelkedik a pénzügyintézet szokásos évi közgyűléseinek seregéből, mert a Kishitelbank vasárnapi első nyilvános beszámolója új fejezetet jelent az erdélyi zsidóság szociális életében. A bank, amely az amerikai Joint Reconstruction Foundation támogatásával jött létre, nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint az utóbbi évek gazdasági válságában elszegényedett, nagy anyagi nehézségekkel küzdő zsidó kiségzisztenciáknak talpraesegítése. Ezen a téren, sajnos, igen széles működési tere nyílik a Kishitelbanknak, amely most még csak a kezdet kezdetén áll.

A vasárnapi közgyűlésen a bank hathónapi működéséről fognak beszámolni és a beszámoló adatai azt bizonyítják, hogy ez az intézet rövid felesztendő alatt teljesítőképességének maximumát adta. December 31-ig beárrolag 464 esetben folyósított 3 millió 971360 lej összegű kölcsönt a Kishitelbank. A kölcsönlejáróknak közül 197 iparos 1 millió 772260 lej-

tel, 200 kereskedő 1 millió 689560 lejjel, 3 mezőgazda 27500 lejjel, 64 egyéb foglalkozása pedig 482040 lejjel szerepel. Ezek a számok azt jelentik, hogy a hosszulejáratu és kedvező fizetési feltételek mellett folyósított kölcsönök ellenére a Kishitelbank hat hónap alatt kétszer is megforgatta a rendelkezésére álló tőkét. És azt, hogy az intézet szigorúan megmaradt a rendeltetése mellett, legjobban bizonyítja a kihelyezések nagysága, amelyek közül a 15 ezer lejes kölcsönök voltak a legmagasabbak.

Ugyancsak a zsidó kiségzisztenciák érdekében vezette be a Kishitelbank és Takarékpénztár a kötött heti és havi betétrendszer, amely rövid idő alatt aránylag igen szép eredményt mutat fel. A vasárnapi közgyűlés elé kerülő jelentés és mérleg mindennél beszédesebb bizonyítéka annak, hogy erre az intézményre milyen súlyos és sürgető szüksége van az erdélyi zsidóságnak, egyben biztató ígéret arra, hogy a bank megerősödésével sikerülni fog megmenteni a zsidó kiségzisztenciák tömegeit, amíg a válság elvonul az ország feje felül.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfejfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jó-téteménynek bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Zongora - occasió!

Előnyös nagybani kötésen folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom. Kínáló új pianinok 26000 lejtért. Új kereszthúros rövid zongorák már 45000 lejtért kaphatók.

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,
Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fiókküzet: BUDAPEST

EL

közt

rámajába.
filmeentr.

agitációt

escu szófiai

a környékén 10
román lakik,
nyak ugyanazo-
amelyeket Ro-
knak.

ttá szófiai köve-
en románellenes
bandák ellen is
seket.

zik

rencia

olidaritását

konferenciát ju-
által előidézett
gősnek itéltek a
magyar-olasz
lában az a né-
szerzése érde-

árása

ásárolt beépített
atlanokra vonat-
ndja, hogy leg-
endő tiszta jó-

ebbesítésre kerülő
adókát is leszál-
ő megfelelő ok-
nyitja igazát.
Harnik Mór

ok

itása
ött.

650—750
450—550
100—180
200—350

fried

dinand 10.

Keletben

nyér

Öt évi kényszermunkára ítélték Salamon Izraelt

A gyilkosság és zászlógyalás vádját elejtette a katonai ügyész. A hadbírószék a közrend megsértésében találta bűnösnek. Drámai jelenetek az ítélet kihirdetése után

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbírószék ma délután folytatta Salamon Izrael bűnperének tegnap délután megkezdett tárgyalását. Ez a bűnper páratlanul áll a hadbírószék elé került esetek történetében, nemcsak azért, mert a vád által inkriminált cselekedetek közel tíz év előtt történtek és a forradalmi időknek kilengéseibe tartoznak, de azért is, mert Szilágy megye, amelynek területén történt bűncselekményeket róta a katonai ügyész Salamon Izrael terhére, abban az időben még nem is tartozott román impérium alá és az e területeken elkövetett bűncselekmények megtorlását már többszörös amnesztia is törölte.

Hogy Salamon Izrael, aki az egész tárgyalás alatt állhatatosan tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, a vádlottak padjára került, abban nagy része van annak a kolozsvári román lapnak, amely heteken keresztül szervezett kampányt vezetett az aranyosgyéresi gyáros ellen, cikkeiben százszoros tömeggyilkossággal vádolta meg Salamon Izraelt és mindent elkövetett annak érdekében, hogy még a tárgyalás előtt kedvezőtlen atmoszférát teremtsen a vádlott körül. Így sikerült elérnie, hogy a román közvélemény előtt, még mielőtt a bírósági ítéletet mondták volna, szörnyek és elvetemült tömeggyilkosnak állította be Salamon Izraelt.

A vádirat már csak hat gyilkosságban való részvétel bűnét írta Salamon Izrael terhére és maga a vádirat állapította meg, hogy „nincsenek bizonyítékok arra vonatkozólag, hogy Salamon Izrael effektív részt vett volna a gyilkosságokban“. A bankrablásokra vonatkozólag pedig megállapítja a vádirat: „nincs kizárva, hogy a bankokból a kommun alatt felvett pénzből Salamon Izrael is eltulajdonított volna valamit“. A vádirat végül azzal is megvádolta Salamon Izraelt, hogy az ugynevezett „cionista“ gárdában vezetőszeret játszott volna, a lynchnek az volt kimondott célja, hogy raboljon és fosztogasson.

Igy szólt a vádirat, a tárgyalás során azonban a tanukihallgatások csaknem kivétel nélkül tisztázták Salamont a terhére írt bűncselekmények alól. A vádirat hat gyilkosságából csak csak egy került érdemleges tárgyalásra, arról is csupán annyit tudott a koronatanu, hogy azt „beszélték“, hogy Salamon Izrael a gyilkosok között lett volna.

Az egész per során jogászörökben kedvező verdiktet vártak és annál nagyobb meglepetést keltett a késő esti órákban kihirdetett verdikt, amely öt évi kényszermunkára ítélte Salamon Izraelt.

A mai tárgyalás lefolyásáról szóló tudósításunkat itt adjuk:

Folytatják a tanukihallgatásokat

Ma reggel nyolc órakor nyitja meg a tárgyalást az elnöklő Calciuc ezredes, aki pártatlan objektivitással, katonás alaposággal és igazságérzettel irányítja a tárgyalás menetét. Folytatják a védelem tanuinak kihallgatását. Klärmann Lajos somlyói bankigazgató, Klärmann Ignác, Schächter Gyula és Schwartz Miklós kereskedőket hallgatja ki a bíróság. A tanuk Salamon Izraelnek a kommun alatt tanúsított magatartására vonatkozólag adnak felvilágosításokat. Debreceni Károly mészárosmester együtt szolgált a székelly hadosztályban Salamon Izraellel, de nem tud arról, mintha a vádlott gyilkosságokban vett volna részt. Jó katonának ismerte. Binder József és Surányi Károly kihallgatása után a védelem döntőfontosságú tanui: Dávid József fuvaros és Binder Józsefné meladiai asszony kihallgatása következik soron.

Forradalmak idejéből...

Binder Józsefné, a Szilágyosomlyó mellett lévő Meladia községbeli intelligens, nyugodt,

halkangu uriasszony. Férje gazdálkodással foglalkozik. Elmondja, hogy 1918 decemberében, forradalmak káoszában hanakerült a faluba egy Cozma Juon nevű csavargó. Binderék rémülten hallották, hogy

Cozma a falu békés természetű lakosai között agítál és bujtogatja őket, hogy gyűljenek össze és rabolják ki a Binder-családot.

Megtudták, hogy Cozma csütörtök estére támadást készített elő és a községi iskolába összehívta a falu lakosait. Megrémmült család levélben fordult segítségért, védelemért a szil-

Hogyan történt a gyilkosság?

Dávid József a katonák fegyvereit és egy gépfegyvert szállított el ugyanis este a községbe, a parasztok támadásának esetére.

Az ezután történetekre az öreg, törődött fuvaros vallomása derített világosságot. Alighogy a szekér kijutott a községből, az elfogottal és kísérelővel, Cozma,

akinek sikerült kötelékeit megoldani,

ledobta a szekérről az egyik kísérelő fegyverét. Ez megállította a kocsit és leugrott fegyvere után. Ezalatt Cozma az alkalmat felhasználva, hirtelen torkonragadta másik kísérelőjét és fojtogatni kezdte, sőt valami éles tárggyal súlyosan megsebesítette. Kétségbeesett küzdelem fejlődött ki Cozma és kísérelője között. A dulakodás zajára

futólépésben rohant elő a másik katoná, aki fegyverét kétszer Cozmára sütötte.

Cozma halálosan megsebesült. A lövések zajára a Binderéknél vacsorázó katonaszakasz is kirohant, azt gyanítva, hogy a kocsit megtámadták a falusiak. A sebesült visszament Binderékhez, helyét másik katoná foglalta el és a szekér folytatta útját Somlyó felé. Cozma utközben meghalt.

Ez volna tehát az a gyilkosság, amelyről Talos azt halotta, hogy Salamon Izrael is részt vett benne. Az elnök kérdéseire azonban ugy Dávid József, mint Binder Józsefné határozottan kijelentik a hadbírószék előtt, hogy

Salamon Izrael nem volt a katonák között,

annál kevésbé, mert ezek a katonák aznap érkeztek meg Somlyóra Debrecenből. Megható volt az őszhaju, 70 év körüli fuvaros vallomástétele.

Talos terrorizálja a tanukat

Cámpean Joan, Aranyosgyéresi primárja vallja ezután, hogy Salamon Izrael jó magaviseletet tanúsított a községben. Stekli János, Miliczter Lajos, Imési Károly tanuk lényegtelen vallomást tesznek, majd dr. Berényi Dezsőt, Somlyónak akkori időben tisztí orvosát hall-

A vád és védbeszéd

Negulescu kapitány, királyi ügyész, a vád képviselője emelkedett ezután szólásra, hogy a védbeszédet megtartsa.

— Az egész tárgyalás során a különböző tanuvallomásokból kiviláglott, — mondotta az ügyész — hogy Salamon Izrael tagja volt különböző bandáknak, különösen pedig a „cionista“ gárdának, amelyek azzal a céllal alakultak meg, hogy a környék lakosságát, különösen pedig a román lakosságot rabolják és fosztogassák. Salamon Izrael a zsidók segítségére volt, a magyar állam érdekében tevékenykedett és a tanuk vallomásából kiderült, hogy teljes erejéből azon volt, hogy mindent segítsen és támogasson, ami zsidó. Kérem a katonai büntető törvénykönyv 86. paragrafusának alkalmazását, amely a közrend és az állam biztonsága elleni bűncselekményeket a teljes szigorral bünteti.

lágysomlyói katonai készütségekhez, amelyeket a Károlyi kormány dirigált oda, a rend fenntartására.

Binderék kérésére csütörtökön délután, téli koraszürkületben egy őrmester vezetésével egy szakasz katoná indult el Meladia községbe. A katonák azonnal Binderékhez fordultak, majd elindultak Cozma felkutatására. Az iskolában már senkit nem találtak, Cozmát azonban sikerült a Binder-család gazdasági kertjében megtalálni, ahol ez fejszével felfegyverkezve elrejtőzött.

„Megyek a lányokhoz“

— Mit keres itt?

— Megyek a lányokhoz! hangzott a cinikus válasz. Cozmát lefogták és bekisérték a házba. Itt Binderé né kérlelni kezdte, hogy hagyjon békét nekik, elengedik és nem lesz semmi bántódása. Cozma válaszul a zsidókat és a magyarokat kezdte szidalmazni. Fenyegetőzött. Felgyújtással fenyegette meg a falut. Erre lefogták, megkötözték. Az őrmester parancsot adott két katonának, hogy az udvaron várakozó Dávid József szekeren szállítsák be Somlyóra.

gatja ki a hadbírószék, aki Cozma Juon bonco-át végezte. Berényi dr. nem hallotta, hogy Salamon Izrael lett volna a gyilkosok között.

Dr. Fehér Dezső védő: Milyen embernek ismeri Talos Macaveit?

Negulescu kapitány, királyi ügyész: Kérem az elnök urat, ne engedje meg ilyen kérdés feltételét.

Fehér dr.: Kérem az elnök urat, adja meg a lehetőséget számunkra, hogy leplezzük le a vád koronatanuját, Talos Macaveit, milyen ember az, akire az egész vád támaszkodik.

Az elnök megengedi a kérdés feltételét, mire Berényi dr. elmondja, hogy Talos munkakerülő, iszákos, megbízhatatlan ember.

Surányi vádlott előadja, hogy a tegnap délutáni tárgyalás előtt

Talos azzal fenyegette meg, amennyiben nem vall Salamon ellen, őt is bemártja a bűnperbe.

A tanuvallomások ezzel befejezést nyertek. Az utolsó szó jogán Salamon Izraelnek adja meg a szót az elnök, aki elmondja, hogy mi történt a kolozsvári szigurancán az ő feljelentése után. Salamon súlyosan terhelő vallomást tesz egyes szigurancadetektivekre vonatkozólag, mire Negulescu kapitány indítványára az elnök zárt tárgyalás elrendelését kéri, miután Salamon vallomása árthat az állam presztízsenek, amennyiben az ujságok azokat publikálják. Indítványára a

Calcius ezredes zárt tárgyalást rendel el

és kéri a jelenlévő ujságírókat, hogy ne közöljenek semmit abból, amit eddig hallottak. A szuronyos katonák kiüritik a termet, tanuk és a nagyszámu hallgatóság távollétében fejezi be Salamon Izrael vallomását. Az elmondottakról jegyzőkönyvet vettek fel, amelynek alapján megindítják a vizsgálatot a megvádolt tisztviselők ellen.

Mintegy 15 percet vett igénybe Salamon vallomása. Utána ismét nyílt tárgyalásra kerül sor és féltizenegy óra körül kezdetét veszik a perbeszédnek.

A rövid védbeszéd után dr. Dunca Jenő emelkedett szólásra.

— Nagyon nehéz a védelem helyzete ebben a perben, — kezdte védőbeszédét az ügyvéd — mert hiszen a lehetetlenséggel határos bebizonyítani az ellenkezőjét annak, ami tíz évvel ezelőtt történtek feltevésére épít. És be kell vallanom: nem is tudom, mi is hát a vád Salamon Izrael ellen? Egy helyen azt mondja a vádirat, hogy ő lett volna szervezője bizonyos bandának, a másik helyen viszont azt mondja, hogy egy pap kapitány! A vádirat maga is csak feltevésekre épít, hogy „nincs kizárva“, hogy „nem látszik lehetetlennek.“

Egyetlen terhelő vallomás van, a Talos Macaveié. Erről a Talos Macaveiről pedig azt mondotta tegnap Aciu szenátor, nem mer róla nyilatkozni. Majd kihallgatása után egy hadbíró kapitány előtt jelentette ki, hogy nem

nyilatkozik az ügyvéd a házát Talos vallomásától a hadbírószék előtt.

— De hivatott az uralkodó 19-tiát adott mi amelyek a formlános társadalmi történetek.

Itt az ügyvéd az am zás ellen.

— Salomon tatlanul a börtön szakitva az élet bíróság egyhan ennek afmeghurdják. A több mély impresszió Déli egyórára tárgyalás folytotta el.

Délután négy gyalást az elnök másik védője vázolta védőbeszédében, az elnök időköt követően foglalkozik, am ideális céljai le hogy raboljon

Polemizál az Salamon a zsidó Felolvassa végül ítéletét, amely ítéletet hozott ugyancsak Szil-

Egy

Londonnak zúciója van. Az cliff-házat avat amely vetekedő ságpalatok bere A megnyitástörténet, jobban manysa volt gépeket azzal, megnyomott. A háromezer mün huszonegy old millió példány sok alól.

Ötven kábel áll a ház egyik van szerelve ez narendszerrel, a natok alatt jusszéről a szerkeszpontba a kértályok irásos köMail“ ujság-könyrendszer özi mazon eseményeir informált ujságpolitikai, kulturugyszólván kifó ujságnak.

Külön sinre szedett sor betűdebe való szállított“ szedésből majd félhengerólból. A megvényt pedig u hajtóerővel visz vesebb, mint ne kat. A gépek hogy egymással A gépek ilyen minchatezer péld tiz lepedőnagysá

A papirosfo „Daily Mail“ ne egyedül négyszá pontta. A papiro a lap négy olda pontosan négy r tékkel két tank téket fogad mag

Höfer gyermekhintőpor csak lila dobozban valódi

gekhez, amelye-
lt oda, a rend

ön délután, téli
vezetésével egy
fia községbe. A
fordultak, majd
Az iskolában
mát azonban si-
kertjében meg-
gyervezve elrej-

ek a lányokhoz"

angzott a cinikus
sísérték a házba.
hogy hagyjon bé-
sz semmi bántó-
t és a magyaro-
etözt. Felgyuj-
Erre lefogták,
ancsot adott két
várakozó Dávid
omlyóra.

ma Juon boncom
hallotta, hogy
gyilkosok között.
ilyen embernek
ügyész: Kérem
meg ilyen kérdés

urát, adja meg
y leplezzük le a
lacaveit, milyen
támaszkodik.
feltételét, mire
Talos munkake-
mber.

hogy a tegnapi

eg, amennyi-
len, őt is be-
rbe.

fejezést nyertek.
Izraelnek adja
ondja, hogy mi
án az ő feljelen-
terhelő vallo-
tektivekre vonat-
ny indítványára
elését kéri, mi-
az állam presz-
ok azokat pub-

alást rendel el

hogy ne közöl-
ig hallottak. A
termet, tanuk és
létében fejezi be
elmondottakról
helynek alapján
egváltott tisztvi-

énybe Salamon
tárgyalásra kerül
zedtetik veszik a

Dr. Dunca Jenő

m helyzet: eb-
beszédét az ugy-
enséggel határos
annak, amj tiz
eire épít. És be-
nyi is hát a vád
mei azt mondja
szervezője bizon-
en viszont azt
y! A vádirat
t, hogy „nincs
hetetlenek."

an, a Talos Ma-
eiről pedig azt
nem mer róla
után egy had-
ki, hogy nem

nyilatkozik azért mert fél, hogy Talos felgyújtja a házat. Ez a részeges, munkakerülő Talos vallomása vajjon lehet-e perdöntő jelentőségű a hadbírósg előtt?

— De hivatkoznom kell itt arra is, hogy az uralkodó 1920-ban, majd 1922-ben amnesztiát adott mindazokra a bűncselekményekre, amelyek a forradalom zürös idejében, az általános társadalmi felfordulás kritikus napjaiban történtek.

Itt az ügyész felemelkedik helyéről és tiltakozik az amnesztiarendeletről való hivatkozás ellen.

— Salomon Izrael öt hónapja szenved ártatlanul a börtönben, elszakítva családjától, elszakítva az ételtől. És, önök, tekintetes hadbírósg egyhangú felmentő ítélettel kell, hogy ennek a meghurcolt embernek szabadságát visszaadják. A többi mintegy óráig tartó védőbeszéd mély impressziót gyakorolt a hallgatóságra. Déli egyórára járt az idő s ezért az elnök a tárgyalás folytatását délután négyórára halasztotta el.

A délutáni tárgyalás

Délután négy órakor nyitotta meg a tárgyalást az elnök. Dr. Fehér Dezső Salomon másik védője emelkedett szólásra. Hosszasan vázolta védőbeszédében a forradalmi viszonyokat, az általános zürzavart, amely a forradalmi időköt követte. A cionista gárda szerepével foglalkozik, amely, ha létezett, ugy bizonyára ideális céljai lehettek, de semmi esetre sem az, hogy raboljon és fosztogasson.

Polemizál az ügyésznek az állításával, mintha Salomon a zsidókat akarta volna támogatni. Felolvassa végül a legfőbb semmitőszéknek egy ítéletét, amely egy hasonló pörben felmentő ítéletet hozott egy ugyanabban az időben ugyancsak Szilágyságban kémkedéssel vádolt

fiatalemberrel szemben, miután a kolozsvári hadbírósg életfogytiglani kényszermunkára ítélte el. Kéri tehát az amnesztiarendeletről alkalmazását Salomon Izrael esetében is.

Negulescu kapitány replikájában tiltakozik az amnesztiarendeletről alkalmazása ellen. Az újságok alarmozták ebben az ügyben a román közvéleményt és minden román lélek a hadbírósgtól várja a vádlott által elkövetett törvénytelen ség megtorlását.

Végül Calomiciuc ezredes felolvassa a kérdéseket, amelyekre a tanácsnak válaszolnia kell. A kérdések a következők:

1. Bűnös-e Salomon Izrael abban, hogy tudatosan csatlakozott Goldstein bandájához azzal a céllal, hogy raboljon és fosztogasson?

b) Vannak-e enyhítő körülmények?

2. Bűnös-e a Salomon Izrael abban, hogy fegyveres bandát alakított, azzal a céllal, hogy raboljon és fosztogasson?

b) Vannak-e enyhítő körülmények?

A hadbírósg ítélethozatalra vonul vissza és félóráig tartott tanácskozások alatt óriási izgalom vett erőt a hallgatóságon és tanuk során. Félórai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet Calomiciuc ezredes.

Az első kérdésre hárman igennel, ketten nemmel feleltek és a hadbírósg 5 évi kényszermunkára ítéli Salomon Izraelt.

Az ítélet kihirdetését mély megdöbbenéssel hallgatta végig a hallgatóság. Salomon Izraelné, aki az egész tárgyalás alatt a hallgatóság között volt, ájultan esett össze. Szívettpő, megrezó jelenetek között bucsuzott el Salomon Izrael feleségétől, a következő pillanatban szuronyos örök vették közre és Salomon Izraelt elnyelte a katonai börtön.

Az ügyvédek a legfőbb katonai semmitőszékhez felebbezték a súlyos ítélet ellen.

Egy új sajtópalota Londonban

Londonnak komoly technikai és sajtószencioója van. Az elmúlt napokban egy új North-cliff-házat avattak, a „Daily Mail“ palotáját, amely vetekedik a leghatalmasabb amerikai újságpaloták berendezésével.

A megnyitás a welsi herceg jelenlétében történt, jobban mondva ő, az angol trón várományosa volt az, aki üzembehelyezte az új gépeket azzal, hogy egy elektromos gombot megnyomott. A „Daily Mail“ új palotájában háromezer munkás talál foglalkozást és a husz-huszonnégy oldalas újság naponta közel két-millió példányban kerül ki a hatalmas rotáció-sok alól.

Ötven kábel- és telefonhuzal központja áll a ház egyik pavillonjában. Az épület föl van szerelve ezenkívül egy pneumatikus csatornarendszerrel, amely lehetővé teszi, hogy pillanatok alatt jusson el a palota legtávolabbi részéről a szerkesztőségi, vagy kiadóhivatali központba a kézirat, vagy az egyes oszlopok irásos közlései. Legcsodálatosabb a „Daily Mail“ újság-könyvtára. Ezreke menő skatulyarendszer őzi meg az utóbbi évtizedek mindazon eseményeinek leírását, amire minden jól informált újságnak szüksége van. Emberekről, politikai, kulturális és művészi eseményekről, ugyyszólván kifogyhatatlan anyaga van ennek az újságnak.

Külön rendszerrel fektettek le a gépen szedett sor betűtömegeinek a központi öntő-débe való szállítására. Előbb az oldalba „tördelt“ szedésből aszbesztformákat ütnek le, majd félhengereket öntenek erős, cinezett ölméből. A megfelelő számban elkészített öntvényt pedig ugyancsak sineken, elektromos hajtóróval viszik le a gépházba, ahol nem kevesebb, mint negyvenkét gép önti az újságokat. A gépek úgy vannak megkonstruálva, hogy egymással összekapcsolva is használhatók. A gépek ilyen módon képesek óránként három-hatvan példányt, vagyis másodpercenként tíz lepedőnagyságu újságot előállítani.

A papirosfogyasztás sem megvetendő a „Daily Mail“-nél, amelynek londoni kiadása egyedül négyszáz papirhengert fogyaszt el naponta. A papiros szélessége pontosan megfelel a lap négy oldala nagyságának, hossza pedig pontosan négy mértföldnek. A rotációkat festéket két tank táplálja, amely tíz tonna festéket fogad magába. Komprimált levegő segít-

ségével a tankvagonokból rezervoárokbá közvetítik a nyomdafestéket és hasonló technikai rendszerrel juttatják el csatornákon az egyes gépekhez.

Egészen sajátos és újszerű liftrendszer viszi a csomagoló helyiségbe a kész lapokat. Egy egész utcahosszban állanak a pultok, amely előtt zibonganak az elárusítók, a vállalat autójainak sofförjei, akiket olyan gyorsan kiszolgálják, ahogy ők akarnak, itt épuzó lehetetlen, mint a kisebb újságexpediciókban.

A rotációgépek terméiben a levegő kibírhatatlan lenne, ha nem szereltek volna fel egy olyan szellőztető apparátust, amely percenként tíz tonna friss levegőt közvetít. Hasonló rendszer mellett szellőztetik a szedőtermeket és az öntődéket. Külön készülékek védik a gépek vibrációtól a gépterem közelében levő helyiségeket. Tűzveszedelem ellen a legmodernebb tűzbiztonsági készülékek beállításával gondoskodtak. Elektromos órák jelzik a legpontosabban az időt és egy ellenőrző óra másodpercekre van beállítva. A helyiségek portmentesítését saját porszívógépek végzik, ivóvizet saját artézi kut szolgáltat. Nyolcvankilenc Linotype-rendszerű szedőgép van állandóan üzemben. Két társulat elektromos központja szolgálta a villanyt, úgy, hogy ha egyik központban zavarok állanak be, az még nem jelenthet zavart a „Daily Mail“ előállításában.

Megjelent az amerikai **Royal írógépnek egy-váltós portabelje.**

Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépvalalatoknál

Zongora

rövid, keresztthuros, angol mechanikás, teljesen új és egy rövid keresztthuros fémszerkezetű, bécsi gyártmányú zongora, szintén vadon-natuj, nagyon olcsó árban sürgősen eladó
Rosenberg régiségkereskedő
Cluj, Calea Victoriei No 5.

A sékelért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsági zsidóság napilapja.

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felölös szerkesztő: Marton Ernő.

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra: Emor

5687. Ijjar 5.

1927. május 7.

— Vasárnap lesz a kolozsvári ügyvédi kamara elnökválasztó közgyűlése.

Ismeretes, hogy néhány ügyvéd fegyelmi ügyével kapcsolatban dr. Suciu Joan, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánja konfliktusba keveredett a fegyelmi bizottsággal és ennek következtében tisztségéről lemondott. Az új elnökválasztó közgyűlés május 8-án, vasárnap délelőtt lesz. Tekintettel arra, hogy új elnökjelölt még nincsen, a román ügyvédek szövetsége pénteken este bizalmas értekezletet tartott, amelyen a közgyűlésen tanúsítandó megatartást beszélték meg.

— Az emberi lélekzetvétele — a hangosan beszélő rádiókészülékben.

Berlinből jelentik: Érdekes előadás volt az itteni Urániában. A beszélő film egyik tökéletesítője hosszabb felolvasás keretében mutatta be találmányát. Az új, hangosan beszélő rádiókészülék egy domború korong, amely oly tökéletesen és minden zörejt teljes kiküszöbölésével adja vissza a zenei és az emberi hangot, hogy például százötven lépés távolságból egy operanékesnek, aki épp az előadás alatt rádiózott Berlinben, még az egyes hangok közt vett mély lélekzetvételeit is tisztán lehetett hallani.

— A fasiszta sajtó kutmérgezéssel vádolja a francia lapokat.

Romából jelentik: A Giornale d'Italia éles cikkben vezetőhelyen válaszol az Action Francaise egyik legutóbbi vádjára, amely szerint Olaszország a francia határon fegyveres betörésre készül, hogy Nizzát megtámadja. Ez az egész sajtóhadjárat — írja a lap — azt célozza, hogy elmergessze a viszonyt Franciaország és Olaszország között, másrészt ürügyül akar szolgálni újabb francia fegyverkezésre. A cikk azzal végződik, hogy az ilyen kutmérgezés Európa békéjét fenyegeti, az olasz népet pedig keserűséggel és felháborodással tölti el, mert a francia részről jövő támadások az olasz nemzet becsületét, politikai és erkölcsi érzékenységét sértik.

— Vasuti szerencsétlenség Spanyolországban.

Madridból jelentik: Sevilla és Cordova között Palma del Rio állomás előtt kedden éjjel tizenegy órakor a Sevilla felől jövő személyvonat belefutott egy tehervonatba, amely kiugrott a sinekből és felborult. Az expressz mozdonya és két első kocsija egymásra torlódott. Az expresszen szolgálatot teljesítő vasuti hivatalnok és egy tizenkilencéves leány szörnyethaltak, néhány utas pedig könnyebben megsebesült. Alig néhány perccel a szerencsétlenség előtt a szerencsétlenség színhelyén áthaladt az udvari vonat, amely a királyi párt és Primo de Riverát Madridba vitte. Erre a különvonatra szállt fel Cordovában a walesi herceg is. A szerencsétlenül járt vonaton sok arisztokrata utazott Madridba.

* Orvosi hír. Dr. Weisz Fülöp az egyetemi belklinikai volt orvosa, a Park-szatórium orvosa, rendelőjét Strada Memorandului (volt Unió-u.) 10. sz. I. emeletre helyezte át. Rendel délután 2—4.

— Feljelentette apását, mert nem kapott hozományt.

Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék vádtaása érdekes ügyben hozott szerdán határozatot. Skobla Vladimir belgrádi bankár feljelentést tett apósa, Nicolies Svetozár beeskereki földbirtokos ellen, mert az nem adta ki neki a hozományul megígért nyolcvan hold földet. A vádtaács Nikolics ellen megszüntette az eljárást, mert bűncselekmény nem forog fenn és az ügy polgári perre tartozik.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÜDESEGÉT
FOKOZNI ÉS MEGŐZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE **LADY**
EAUX DE COLOGNE ÉS **ILLATSZER**
HASZNÁLATA UTJÁN LEHET

— **Szivtelenség — takarékoságból.** Párisból jelentik: Brouyère városka határában egy halász csónakját a partra vetette a vihar. Maga a halász sulyosa megsebesült. A polgármester úgy rendelkezett, hogy a szerencsétlenül járt embert vigyék néhány lépéssel odébb, már a szomszéd falu területére és hagyják ott. Brouyère városnak nincsen pénze arra, hogy idegenek helyett a kórházköltséget megfizethesse — volt a polgármester indokolása. A szerencsétlen ember, aki minden segítség nélkül feküdt az országúton, néhány óra múlva meghalt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik szeretett testvérünket betegsége alatt látogatták és elhunytával részvétüket fejezték ki. Néhai Weinberger József testvérei.

— **Oroszországba utazott a román tárgyalóbizottság.** Kisenevből jelentik: A román-orosz vegyesbizottság román tagjai ma Cetatea Albană átkeltek a Dnyeszteren és az ukrainjai Mayagi városba utaztak, ahol a bizottság holnap ülést tart és megtárgyalja a legutóbbi határcsúszásokat.

— **Eljegyzés.** Kratz Gizikét Felsővisóról eljegyezte Edelstein Vilmos Sic. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Háziipari kiállítás a vármegyeházán.** A Casa Nationala a megyei prefektúra termében háziipari kiállítást rendezett meg Kolozsváron, amely május 12-ig lesz nyitva. Az összes kiállított tárgyak a kiállító egyesületnek Breaza de sus (Prahova megye) községbeli saját műhelyében készültek és pedig a következők: román nemzeti szőttek és varrottások, bluzok, rövid ingek, az ország különböző vidékein viselt kosztümök, aljak, szoknyák, hálóingek, szőnyegek, selyem- és gyapjúpárnák, női- és gyermek-fehérműk stb. Az eladó kiállított tárgyak megtekinthetők naponta délelőtt 9 és 1, délután 3 és 7 óra között. Felhívjuk a kiállításra a kereskedők és nagyközönség figyelmét, ahol háziipari cikkekkel olcsó áron lehet vásárolni. A kiállítás irodájából felvesznek rendeléseket bármilyen munkákra, amelyeket sürgősen és lelkiismeretesen készítenek el. *Kereskedelmi és Iparkamara, Cluj.*

* **Orvosi hír.** Dr. Berkovits Olga, nőgyógyász rendeléseit Targu-Muresen, Str. Traian (Baross Gábor-u.) 1. sz. alatt megkezdte. Rendel. d. e. 9-10-ig, d. u. 3-5-ig.

* **Biztosítók életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helyiségében.**

— **Turista kirándulások.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület f. hó 8-án, vasárnap hatóságilag engedélyezett kerékpáros kirándulást rendez a magyarsági és türei régi, érdekes templomok megtekintésére. Gyülekezés a Mátyás-háznál. Indulás reggel 7 órakor. Vezető: Orosz Endre. F. hó 10-én, kedden gyalogkirándulás a Szent-György hegy, Csikós-hegy, Kis-Tarcsa, Nagy-Morgó, Bakamál, Fejérd, Tekintő és Pokolköz irányában. Gyülekezés a Mátyás-háznál. Indulás reggel 7 órakor. Vezető Orosz Endre. Vendégeket mindkét kirándulásra szívesen látnak.

* **Orvosi hír.** Dr. Nass Endre med. univ. Clujon St. Paris (Pap-uca) 38. alatt rendelését megkezdte délután 2-6 között, az Árvagondozó mellett.

— **Megkezdődött a kolozsvári helyicsoporthébernyelvi és irodalmi kurzusa.** Jelenítettük már, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyicsoporthébernyelvi és irodalmi tanár vezetése alatt ingyenes hébernyelvi és irodalmi tanfolyamot szervezett meg a tanulni vágyó kolozsvári mindkét nembeli ifjúság és felnőttek részére. A megnyitó előadáson nagyszámu érdeklődő jelenlétében Klein Elijáhu tanár kifejtette a tanfolyam népszerűsítő céljait és azon reményének adott kifejezést, hogy a kolozsvári helyicsoporthébernyelvi és irodalmi tanfolyamok a jövőben a kolozsvári ifjúság nyelv- és kultúr-tanfolyamoként a folyton fokozódó érdeklődésnek megfelelően kiépíteni. Az előadások ezután is minden hétfőn és csütörtökön este fél 9 órakor kezdődnek a Szövetség hivatalos helyiségében és elvárható, hogy különösen a kolozsvári ifjúság fogja nagy számban az előadásokat látogatni. Amennyiben szükség fog mutatkozni, úgy párhuzamos előadás-sorozatok lesznek kezdők és haladók részére.

— **A szegedi cirkuszban egy elszabadult medve sulyosan megsebesített egy hároméves kislányt.** Szegedről jelentik: A Szeged városában vendégszereplő Cája-cirkuszban, gyermekelőadás közben nagy szerencsétlenség történt. A műsor utolsó száma egy idomított medve-csoport mutatványa volt, amelyből az egyik medve megriadt a kifelé tóduló közönség mozgásától és átvette magát a meneszteren több kisgyermeket felökve, az egyik páholyba ugrott be, ahol a háromszendős Alexandrovics Erzsébet arcát, kezét összemarta. Az eset hatalmas pánikot idézett elő, a közönség sikoltozva menekült, tizenötön eszméletüket veszítették. A személyzetnek végre percek múltán sikerült a kislányt, aki életveszélyesen megsérült kiszabadítani a medve karmaiból. A vizsgálat a cirkusz ellen gondatlanság miatt indult meg, mert a vizsgálat megállapította, hogy a mutatványnál a mennyezetet nem választották el korláttal a nézőtérrel.

— **Éhínségében megtévelyodött egy asszony, akinek személyazonosságát nem tudják megállapítani.** Nagyszombatból jelentik: Tegnapelőtt a járókelőket az utcán egy harminc év körüli ismeretlen munkásasszony szólította meg, aki folyton azt kérdezte, hogy mit csináljon, hová menjen? Az asszonyt, aki csak magyarul beszélt, a rendőrségre kísérték, azonban ott sem sikerült tőle értelmes választ kapni, úgy, hogy minden jel szerint tévelygött. A fogdában nyugodtan viselkedik s a gondos ápolás folytán mindjobbban magához tér, ami arra enged következtetni, hogy éhínség következtében beállott megtévelyedésről lehet nála szó.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez **Maresvásárhelyt**

— **A romániai orr-, torok- és gégeorvosok hatodik kongresszusa.** A romániai orr-, torok- és gégeorvosok hatodik kongresszusát Bukarestben tartják 1927 október 29. és 30-án tartják meg, a Coltea kórház amfiteátrumában, *Predescu-Rion* dr. kolozsvári orvosprofesszor elnöklése alatt. Azok az orvosok, akik a kongresszus alkalmából közléseket akarnak felolvasni, dolgozatuk rövid kivonatát be kell küldjék legkésőbb ezévi október hó 1-ig dr. Lazar Mayersohn orvos, kongresszusi titkár címére Bukarest, Calea Mosilor 81 szám.

— **Megindulnak az angol-amerikai adósságrendező tárgyalások.** Londonból jelentik: Az angol kormány szerdán Washingtonban az angol nagykövetség útján az Egyesült-Államok kormányának jegyzéket nyújtott át a szövetségi háborús tartozások rendezéséről. A jegyzék szövegét szerda este hozzák nyilvánosságra. Ezzel megindult a vita a szövetségi adósságok szabályozásáról az amerikai kormánnyal is és a tárgyalások hamarosan kedvező mederbe fognak terelődni.

— **Az aradi Chevra Kadisa új elnöke.** Az aradi Chevra Kadisa május 1-én megtartott elnökválasztó közgyűlésén elnökül egyhangúan Karton Aladár vezérigazgatót választotta meg. Karton vezérigazgató és az áldozatkész támogatója minden zsidó intézménynek és törekvésnek és az ő személye garancia arra, hogy ez a zsidó intézmény a jövőben fontos munkásságát az eddiginél is hatványozottabban fogja teljesíteni tudni.

— **Cáfolták, hogy Macdonald suiyo beteg volna.** Newyorkból jelentik: A hadelfőből megcáfolták azt a hírt, hogy Macdonald sulyos beteg. A volt angol miniszterelnök torokgyulladásban megbetegedett, de betegsége teljesen enyhe lefolyású volt.

Van-e Önnek hegedűje vagy zongorája?

Játsza el: Was macht der Maier am Himalaja? Ez aztán az igazi shimmy sláger. **MORAVETZ** kiadás. — 36 lejtért mindenütt kapható

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikkek, **Bernát** papírosáruháza-
ket legolcsóbban a **Bernát** papírosáruháza-
ban szerezhetik
be. **Cluj**, (Kolozsvár) **Főter 29.** Kérjen árjegyzé-
ket. A világhírű **Imperial** lemezek gyári lakata

Fájós, beteg lábaknak

PODOL

lábápoló s lábizzadási elleni krém valószínű áldás

Hatása bámulatos, kezelése egyszerű. Az egyetlen lábápoló, mely mindenféle lábántalimat azonnal és tökéletesen megszüntet. Csodás hatását ezer köszönőlevél igazolja, mert nincs az a lábajás, legyen az izzadással járó, vagy égető érzés, pöfödség, láb dagadása, hogy az egy kura betartása után meg ne szűnjön. **Hatásának titka**, egyúttal óriási előnye **zsiros tartalma**, melynek fogva hatása állandó, nem igényel mindennapos kezelést. Kenje be csak egyszer lábát **Csanda-féle Podollal** s lábizzadása azonnal megszűnt, lába visszanyeri rendes puhaságát, üde, friss lesz, járhat, dolgozhat, sportolhat vele, nem érzi, hogy cipő van a lábán, tyukszemképződésnek elejét veszi, megvédi a megfagyástól és a dagadástól. **Ne kísérletezzen különféle szerekkel**, a **Podol** minden lábántalimat biztosan megszüntet. Egy doboz ára 35- lej, utasítás mellékelve. — Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában. Készíti **Csanda Gyógyszertár, Oradea.** Postai szétküldés, 3 doboz rendelésnél bérmentve. — Utánzatoktól óvakodjunk

Jó tanács

Erős, tartalmas kávét csak úgy készíthetünk, ha mindig csak a régóta bevált **valódi Franck kávépótlékot** használjuk.

Hogy a „valódi Franck kávépótlék“ dobozos csomagolása utánzatoktól jobban megkülönböztethető legyen, ezúttal **új kontórszben, barna-kék-fehér címkével** jelenik meg, melyen az ismeretőjelek: a „Frank“ név és a „kávédaráló“ különösen előtérbe nyomulnak.

„Brennabor“ gyermek kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Vizonteladók nagy árkedvezmény

— **A tangó**
litása: a tangó divatba, amelye főként délgergenak. A spanyol benceóikkal kezzenészeket, kik gokkan próbáln zenekarok élén az uri közönség kíséri a tangó kesebb: Berlin zenekarának tudja argentina tangó szövegét volt fiatal bon legesibészebb pe a spanyol szöve tangó szöke g merengenek a c felé...

— **A „Kort**
a pétervári egyet a „Korunk“ új Fényelméletek há rá a modern fizik Lajos Egy zsidó-gyar kulturájú z meg szubjektív s tudomány és term dern természettu okkultista kutatás a Forrongó Kina nyát. Hozza még vérem története Pókhas folytatása tika válságáról, a lálunk érdekes cik kisebbségi politik szeknek Beethov Kemény Gábor G Gyóni ünnepségek Szemle rovatban centennáriumi reg regényeiről Moln Székely Béla, a k Erről van szó-ról. irodalomról. Ismer Reymont, Vályi E méről és Ázsia pr antológiáját Palas

— **Nyolc na**
pincében. Páris tebb bár tulajdon hogy mennyi bora eközben kellemtle egy még sötétebb ürített, pezsgőpalac to lasza mögött eg tyogó férfi hevert személyzetet, aztán az még egy sem vitték el a kerület múltán tért magál hogy lengyelország tudott álláshoz jut a borpincébe, mer fog találni, azóta palack pezsgőt, de

— **Drótnéki**
garakkal. Rómán professzora, Majora mányáról adott hí láthatatlan ultravio nélküli telefonálást várostól tizenhat község között tette jól sikerültek.

Un

a világ legjobb
Béla papírker

Cluj (Kolo
legrégibb cor
áruház
megérke
a leguj

Macdonald suiyos...
Macdonald miniszterelnök to...
de betegsége

hegedűje
ongorája?

Maier am Hima...
sláger. MORA...
indenütt kapható

amatőrök

papirosáruház...
szerezhetik
Kérjen árjegyzé...
gyári lerakata

aknak

OL

ém valóságos áldás

yszerű. Az egyetlen...
talimat azonnal és tö...
atását ezer köszönő...
lábfájás, legyen az...
s, pöfödtség, lábak...
tartása után meg ne...
tal óriási előnye zsi...
sa állandó, nem igé...
nje be csak egyszer...
zzadása azonnal meg...
puhaságát, úde, friss...
hat vele, nem érzi...
zemképződésnek ele...
től és a dagadástól...
kkel, a Podol minden...
et. Egy doboz ára...
Kapható minden...
Készíti Csanda...
küldés, 3 doboz ren...
zatoktól ovakodjunk

ács

mas kávéét csak...
tünk, ha mindig...
a bevált valódi...
vápótléket hasz...

valódi Franck...
dobozos csoma...
zatoktól jobban...
kethető legyen...
k ö n t ö s b e n...
fehér címkével...
melyen az ismer...
„Frank“ név és...
aráló“ különösen...
mulnak.

abor

rad...
jobb.

Áruház...
erdinand 12.

szonteladókknak nagy...
ny

Közgazdaság

A pénzügyminisztérium hivatalosan közli, hogy kiknek nem kell többé forgalmi adót fizetniük

A speciális regisztereket sem kell ezentul vezetni

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy hete már, hogy az új forgalmi és luxusadótvörvény életbelépett, a kereskedők és vendégiparosok körében még mindig nagy a tájékozatlanság a törvény rendelkezéseit illetően. Négy és félelvén szünetelés és megpróbáltatás után az érdekelt gazdasági osztályok nem akarják, nem tudják elhinni, hogy a szabadkereskedelmet megbénító és a kereskedői önértéket mélyen sértő régi adórendszer megszűnt. Ez a tájékozatlanság annál érthetőbb, mert maga a törvény nem emlékezik meg csak a gyáriparról, az importőrökről és a kisiparosokról. Kolozsváron néhány nappal ezelőtt Tuffli R. Richard, a Sfatul Negustorese elnöke kapott ugyan Trancu Jasi közjóléti minisztertől egy magántáviratot, amelyben a kereskedők forgalmi- és luxusadó kötelezettségének teljes eltörlését közzölte, hivatalos helyről azonban erre vonatkozó-

lag eddig még semmilyen felvilágosítás nem jelent meg.

Most azután a pénzügyminisztérium maga hozza tudomására az érdekelteknek, hogy a május elsején életbelépett új törvény értelmében forgalmi és luxusadót ezentul vagy a vámnál kell csak fizetni az importált áruk után, míg a belföldi gyártmányok, illetve ipartermékek után a termelési helyen. Ezek az adók tehát kizárólag az importőrök és termelők részéről fizetendő és így május elseje óta a kereskedők, vendéglősök, éttermek, cukrászdák, korcsmák, szállodák, bizományosok, bankok, biztosítók, szállítók, butoraktárak és más lerakatok nem fizetnek többé sem forgalmi, sem pedig luxusadót. Az adó megszüntével természetesen az előirt forgalmi jegyzékeket sem kell már vezetni naponta.

A kolozsvári kereskedelmi felügyelőség felhívása a részvénytársaságokhoz. A kolozsvári kereskedelmi inspektorátus tudomására hozza a Kolozs-, Szilágy-, Szamos-, Naszód-, Maros-, Torda-, Udvarhely-, Csik-, Háromszék- és Brassó megyékben működő részvénytársaságoknak, hogy az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rendelkezése értelmében minden évben kötelesek alapszabályaikat, a rendes közgyűlések jegyzőkönyveinek másolatát, a mérleget, valamint az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak névsorát két példányban az inspekto-

rátushoz beküldeni. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainál igazolni kell az állampolgárságukat is. Azok a részvénytársaságok, amelyek névreszóló részvényeket hoztak forgalomba, bejelenteni tartoznak, hogy a lezárt üzletévben hány részvényt irtak át más névre és kik az új részvényesek.

A fuzionált ipari részvénytársaságok megadóztatása. A központi adóbizottság tegnap ülést tartott, amelyen a következő elvi határozatot hozta: Az 1926. március 28-án kelt egyenesadótörvény módosítás 9. szakaszának az

Tőzsde

A piac ma ismét ellanyhult és érezhető kínalat mellett teljesen tüzetlen volt.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3220-3230	—	—	49065	3215	11024	13666	650 1/4	1923 1/2
Newyork	16650-16750	51994	51993	2552	167	57320	71035	3376 1/2	—
London	813-815	25268	25263 1/4	12402	818	2785	3451 1/4	164	48581
Páris	670-680	2037 1/2	2037	—	657	2247 1/2	2784	13265	39187
Milano	890-900	2720	2735	134	881	3010	3735	178	529
Prága	496-498	1540	1540	—	495	1697 1/2	2104	—	296 1/4
Budapest	2920-2930	9060	9060	—	2950	—	12386	590 1/4	—
Belgrád	—	913	913	—	290	1007	1248	5945 1/2	176
Bukarest	—	331	331	1615	—	344 1/2	448 1/4	2170	63 1/2
Varsó	—	58	58 1/8	—	18	6410	7938	37837	—
Bécs	2360-2370	7317 1/2	7317 1/2	—	2360	8070	—	475 1/4	—
Berlin	3970-3980	12320	12322	—	3965	13586	16830	800	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 331, Páris 1615 Budapest 444 1/2 Bécs 44850, Prága 2170.

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deák Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. - Olcsó szabott árak. - Előnyös fizetési feltételek

Underwood

a világ legjobb írógépe. — Gyári lerakat Révész Béla papirkereskedésében, Marosvásárhely

Cluj (Kolozsvár) legrégibb confection-áruházába megérkeztek a legújabb

női modell-kabátok

selyem köpenyek..... 3500 lejtől
couvertot, Ripsz és Berberi szövetből 3000 lejtől
Angol szövetből női kabátok 1500 lejtől

a főpostával szemben (volt Wesselényi-utca) 25 sz.

kizárólag a DIAMANTSTEIN cégnél kaphatók.

Külön méret-osztály. Férfi öltönyök, Fregoli kabátok, felöltők nagy választék és legolcsóbb bevásárlási forrás

Tisztviselőknek nagy kedvezmény

